

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

 А.А. Мазаракі

"17" січня 2019 р.

ПРОГРАМА

**вступного фахового випробування
для здобуття освітнього ступеня магістра**

галузь знань **28 «Публічне управління та адміністрування»**
спеціальність **281 «Публічне управління та адміністрування»**

Київ 2019

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку України гостро стоїть питання забезпечення формування людського потенціалу управління громадянським суспільством, його суб'єктами, державою, територіями, місцевим самоврядуванням, збалансованим оновленням традиційних і розвитком постіндустріальних галузей економіки.

Програма вступного фахового випробування спрямована на перевірку базових знань з проблем, необхідних для якісної підготовки майбутніх магістрів спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Програма складається з трьох розділів:

1. Макроекономіка.
2. Правознавство.
3. Менеджмент.

Вступні випробування проводитимуться у формі тестування.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Розділ 1. МАКРОЕКОНОМІКА

Тема 1. Предмет, метод та функції макроекономіки

Мета та завдання макроекономіки. Економічна система як об'єкт макроекономічного аналізу. Позитивний та нормативний аналіз. Агреговані показники розвитку національної економіки та функціональні взаємозв'язки між ними. Методи макроекономічних досліджень. Класифікація макроекономічних моделей.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва. Основні макроекономічні показники: національний обсяг виробництва, загальний рівень цін, зайнятість. Валовий внутрішній продукт (ВВП) та валовий національний дохід (ВНД). Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Інфлювання та дефлювання ВВП. Статичні методи підрахунку національного доходу та національного продукту.

Тема 3. Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції

Сутність сукупного попиту, його відмінність від індивідуального попиту. Цінові фактори, що впливають на сукупний попит: ефект процентної ставки, ефект багатства, ефект імпорту. Сукупна пропозиція. Чинники, що впливають на сукупну пропозицію: цінові – зміни цін на ресурси, продуктивності праці, економіко-правових норм.

Тема 4. Споживання, заощадження та інвестиції

Кейнсіанська та неокласична концепції споживання. Функція споживання. Споживання як функція доходу кінцевого використання. Функція заощадження. Середня схильність до споживання та заощадження. Динаміка середньої схильності до споживання. Особливості споживання в Україні у сучасних умовах.

Тема 5. Моделі макроекономічної рівноваги

Рівновага економічних систем та механізм її забезпечення. Рівновага ринкової економіки. Модель «витрати – випуск» – кейнсіанська модель рівноваги товарного ринку. Заплановані та фактичні витрати. Графічне зображення моделі «кейнсіанський хрест». Встановлення рівноваги на товарному ринку без державного втручання. Інфляційний та дефляційний (рецесійний) розриви.

Тема 6. Фіскальна політика держави. Монетарна політика. Рівновага національного ринку у моделі IS-LM

Зміст фіскальної політики. Цілі та інструменти фіскальної політики. Дискреційна фіскальна політика. Грошовий ринок. Суть монетарної політики. Загальна рівновага на ринках товарів та послуг, фінансів, грошей та цінних паперів. Модель IS-LM як аналітичний засіб макроекономічної політики.

Тема 7. Циклічні коливання та економічне зростання

Макроекономічна нестабільність і нерівномірність економічного розвитку. Економічні (ділові) цикли. Типи циклів. Теорії циклічних коливань. Темпи економічного зростання. Фактори, що стримують економічне зростання. Макроекономічна політика стимулювання економічного зростання. Моделювання економічного зростання. Модель економічного зростання Харода-Домара. Модель економічного зростання Р. Солоу.

Тема 8. Інфляція та безробіття

Інфляція: сутність та методи вимірювання. Розрахунок темпу інфляції. Класифікація інфляції: за критерієм рівня; за формою прояву; за можливістю передбачення та за причинами виникнення. Механізм функціонування ринку праці. Види безробіття: фрикційне, структурне та циклічне. Взаємозв'язок безробіття та інфляції. Крива Філіпса та її сучасна інтерпретація.

Розділ 2. ПРАВОЗНАВСТВО

Тема 1. Основи теорії держави

Основні теорії походження держави і права. Поняття й ознаки держави. Поняття функцій держави. Внутрішні й зовнішні функції держави. Класифікація держав за їхньою формою правління, формою державного устрою, політичним режимом. Держави, що існували на території України. Державний механізм. Державний апарат. Правова держава: поняття та її ознаки, шляхи формування правової держави в Україні.

Тема 2. Загальне поняття права

Основні значення терміна «право». Право у загальносоціальному розумінні. Право як об'єктивна категорія, його поняття та співвідношення з іншими основними видами соціальних норм. Основні ознаки, властивості, характерні риси права. Зв'язок права і держави. Взаємодія правових та техніко-технологічних норм у сфері торговельно-економічної діяльності.

Суб'єктивне право та його співвідношення з правом в об'єктивному розумінні.

Тема 3. Норми права

Поняття та основні ознаки, що характеризують норми права. Структура правової норми: диспозиція, гіпотеза, санкція. Співвідношення структури норм права та структурних частин нормативного акта.

Класифікація норм права та їхніх елементів: за суб'єктами, що їх приймають, ступенем визначеності і способом вираження правил поведінки; правовою природою тощо.

Тема 4. Джерела права

Поняття джерела права, його різні значення. Система джерел (форм) права. Нормативні акти як джерела права та їхня система. Закон як основне джерело права у правовій державі, підзаконні нормативні акти.

Межі дії нормативних актів. Дія нормативного акта у часі; порядок набрання чинності актом; зворотна сила закону. Дія нормативного акта у просторі; екстериторіальність. Дія нормативного акта за колом осіб; імунітет та його різновиди.

Систематизація законодавства: поняття, форми.

Тема 5. Система права

Поняття системи права. Поняття галузі права. Предмет, метод та юридичний режим регулювання як класифікаційні підстави галузевої систематизації правових норм. Основні галузі права та загальна характеристика їхнього змісту та джерел: конституційне, цивільне, трудове, адміністративне, фінансове, сімейне, земельне, кримінальне, цивільне процесуальне, господарське процесуальне, кримінально-процесуальне.

Тема 6. Реалізація права

Поняття, форми та способи реалізації норм права. Взаємозв'язок норми права та правовідносин. Поняття та структура (елементи) правовідносин: учасники, їхні суб'єктивні права та обов'язки, об'єкт правовідносин. Юридичні факти.

Застосування права як форма його реалізації. Стадії процесу застосування норм права.

Поняття тлумачення норм права. Види і способи тлумачення права.

Тема 7. Поняття законності і правопорядку.

Правопорушення та юридична відповідальність

Поняття законності, правопорядку, суспільного порядку та дисципліни. Гарантії законності. Правова культура: зв'язок із загальною культурою. Види правової культури. Професійна правова культура спеціалістів торговельно-економічного профілю.

Тема 8. Конституційне право – провідна галузь національного права України

Поняття конституційного права. Характеристика суспільних відносин, що складають предмет конституційного права України. Метод конституційного регулювання. Система конституційного права України. Основні інститути конституційного права. Джерела конституційного права України. Поняття «конституція».

Тема 9. Органи державної влади і місцевого самоврядування

Загальні засади органів державної влади і місцевого самоврядування. Правовий статус Верховної Ради України. Президент України. Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади. Прокуратура України. Судова система України. Конституційний Суд України. Місцеве самоврядування.

Тема 10. Поняття цивільного права та цивільно-правових відносин

Поняття цивільного права. Цивільно-правові відносини: майнові відносини, особисті немайнові відносини. Метод цивільно-правового регулювання. Об'єкти цивільно-правових відносин.

Джерела та система цивільного права. Відносини власності: поняття та зміст права власності. Види форм власності.

Тема 11. Суб'єкти цивільного права

Суб'єкти цивільного права. Громадяни (фізичні особи), їхні основні юридичні властивості як суб'єктів цивільно-правових відносин. Поняття і зміст цивільно-правової правоздатності і дієздатності громадян: повна, неповна, часткова. Обмеження дієздатності. Визнання громадянина недієздатним.

Спеціальна правосуб'єктність юридичних осіб. Органи юридичних осіб. Порядок виникнення, реорганізації та ліквідації юридичних осіб.

Тема 12. Цивільні правочини.

Представництво в цивільному праві

Поняття та класифікація (види) правочинів. Умови дійсності правочинів. Форма правочинів: усна та письмова, їхні різновиди. Правові аспекти додержання відповідної форми правочинів. Визнання правочину недійсним та правові наслідки виконання недійсного правочину. Реституція та варіанти вирішення питання про її застосування.

Тема 13. Зобов'язальне право

Поняття цивільно-правового зобов'язання. Суб'єкт, предмет та підстави виникнення зобов'язань. Цивільно-правовий договір як підстава виникнення зобов'язань. Види зобов'язань (договорів). Процес (порядок) укладання договору. Загальні умови виконання зобов'язань.

Способи забезпечення виконання зобов'язань: неустойка, застава, порука, завдаток, гарантія, притримання.

Тема 14. Основи сімейного права України

Загальна характеристика сімейного права як галузі права. Джерела, система та завдання сімейного права України.

Порядок і умови укладання шлюбу. Особисті та майнові права і обов'язки подружжя. Припинення шлюбу. Недійсність шлюбу.

Особисті права та обов'язки батьків і дітей. Права батьків і дітей на майно. Аліментні обов'язки батьків і дітей та інших членів сім'ї і родичів. Усиновлення (удочеріння).

Тема 15. Характеристика трудових правовідносин

Поняття трудового права та трудових правовідносин. Характеристика суспільних відносин, що формують предмет трудового права України. Особливості методу трудового права України. Джерела трудового права. Колективний договір як джерело та інститут трудового права: поняття, зміст та порядок укладання.

Тема 16. Припинення трудових правовідносин

Поняття та класифікація підстав припинення трудового договору. Загальні підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу. Розірвання трудового договору з ініціативи органів, що не є стороною договору. Порядок звільнення.

Тема 17. Правове регулювання трудових спорів

Трудові спори: поняття і класифікація. Комісії з трудових спорів: їхня організація та компетенція. Порядок розгляду трудових спорів у комісіях з трудових спорів. Порядок прийняття, оскарження та виконання рішення комісії з трудових спорів. Розгляд трудових спорів у суді. Справи, що підлягають безпосередньому розглядові в суді. Колективні трудові спори та порядок їхнього вирішення.

Тема 18. Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу

Адміністративний примус у системі методів державного управління. Адміністративно-деліктне право як підгалузь адміністративного права. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Підстави

адміністративної відповідальності. Характеристика адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень та їхній зміст. Система адміністративних правопорушень. Органи, що розглядають справи про адміністративні правопорушення.

Тема 19. Загальні поняття кримінального права та кримінальної відповідальності

Поняття і структура кримінального права. Підстави кримінальної відповідальності. Поняття злочину, характеристика складу злочину як його юридичного вираження. Об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона злочину. Обставини, що виключають суспільну небезпеку і протиправність діяння (необхідна оборона, крайня необхідність). Стадії розвитку умисного злочину.

Розділ 3. МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1. Сутність, розвиток і роль менеджменту

Сутність управління. Суб'єкт та об'єкт управління. Різні визначення терміна «менеджмент». Менеджмент як професійна діяльність, наука та навчальна дисципліна. Мистецтво менеджменту. Цілі та завдання менеджменту. Підвищення ролі та значення менеджменту в сучасних умовах.

Тема 2. Теорія організації

Поняття організації. Формальні та неформальні, прості та складні організації. Види організацій в Україні. Підприємства, їх різновиди (за галузевою приналежністю, формою власності, організаційно-правовою формою, розміром). Об'єднання підприємств (концерни, картелі, консорціуми, асоціації, холдинги). Імідж підприємства. Public Relation.

Тема 3. Принципи та функції менеджменту

Загальні принципи: плановість, науковість, співвідношення галузевого й територіального управління, поєднання централізованого регулювання з господарчою самостійністю, єдиноначальність та колегіальність, самоуправління, стимулювання. Принципи управління за Файолем. Кібернетичні принципи (системність, ієрархічність, необхідність різноманіття, обов'язковість зворотного зв'язку). Сутність мотивування. Основні її компоненти: мотиви і стимули. Потреби первинні та вторинні. Винагорода внутрішня та зовнішня. Мотиваційне ядро. Установка на успіх та уникнення невдачі.

Тема 4. Організація взаємодії та повноважень

Делегування діяльності: суть, переваги, оптимальні умови використання. Перешкоди у делегуванні (з боку керівників та виконавців) та шляхи їх подолання. Принципи побудови структур управління. Централізація та децентралізація. Діапазон керованості, фактори, що його визначають. Етапи розподілу управлінської праці. Дотримання субординації. Визначення функцій

заступників. Організація взаємодії. Комунікаційно-інформаційні аспекти розпорядчої діяльності.

Тема 5. Система методів менеджменту

Сутність методів менеджменту та їх класифікація. Адміністративні методи менеджменту: організаційні (регламентування, нормування, інструктування), розпорядчі (накази, розпорядження, постановка завдань, інструктування, координація робіт). Інструктування підлеглих. Оцінювання виконання.

Тема 6. Комунікації у менеджменті

Інформація в управлінні. Суть, класифікація управлінської інформації (за змістом, формою та знаком передавання, формою фіксування, стадією обробки, місцем походження, часом, повнотою та можливістю використання, достовірністю, джерелом). Значення комунікації. Види комунікацій в управлінні. Чутки. Організація комунікаційного процесу, його етапи. Зворотний зв'язок. Викривлення. Міжособистісні та організаційні бар'єри комунікації, їх подолання.

Тема 7. Управління колективом

Різновиди соціальних груп. Колектив як соціальна група. Ознаки колективу: спільність мети, єдність інтересів, організаційна оформленість, постійне спілкування у процесі роботи, соціально-психологічна спільність. Функції та повноваження трудових колективів. Соціально-психологічний клімат трудового колективу, його суть та формування. Формальні та неформальні стосунки у колективі. Ефективне керівництво неформальними групами. Сумісність у колективі.

Тема 8. Управління конфліктами, змінами та стресами

Конфлікт, сутність, об'єктивні та суб'єктивні передумови його виникнення. Можливі стратегії поведінки у конфлікті. Функціональні та дисфункціональні наслідки конфлікту. Причини та прояви опору змінам. Типи психологічних бар'єрів. Передумови позитивного ставлення до нововведень. Подолання індивідуального та групового опору змінам (інформування, навчання, співучасть, особистий вплив, стимулювання, звільнення).

Тема 9. Керівництво і лідерство. Культура управління

Керівництво в організації. Особистий вплив і влада. Необхідність влади в управлінні. Баланс влади. Форми влади і впливу. Класифікація основ влади: влада, заснована на примусі, винагороді, законна влада, влада прикладу, влада експертних знань, влада через переконання. Порівняльна характеристика різних методів впливу на підлеглих. Стилi керівництва: автократичний, демократичний, ліберальний. Соціальна відповідальність керівника, її сутність та складові.

Тема 10. Ефективність менеджменту

Ефективність менеджменту: економічні та соціальні аспекти. Критерії та показники оцінювання.

Співвідношення результатів діяльності та витрат. Система показників. Загальний процес управління ефективністю.

Критерій результативності та розвитку організаційної системи. Пріоритетність продуктивності. Взаємозв'язок факторів: розмір підприємства, цілі та функції, технологічні процеси, стадії розвитку, ступінь адаптованості.

КРИТЕРІЇ

оцінювання знань на вступному фаховому випробуванні для здобуття освітнього ступеня магістра

1. Загальні положення:

Мета фахового випробування – оцінити відповідність знань, умінь та навичок вступників згідно з вимогами програми вступного фахового випробування.

2. Структура екзаменаційного білета:

Екзаменаційний білет з фахового випробування складається з 50-ти закритих тестових завдань.

3. Критерії оцінювання:

- Рівень знань оцінюється за 200-бальною шкалою.
- Серед відповідей на тестове завдання вступнику слід обрати одну правильну.
- Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 4 бали, а неправильна – у 0 балів.
- Особи, які отримали менше 100 балів до наступних випробувань не допускаються та участі у конкурсі не беруть.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

До розділу 1. Макроекономіка

1. Базилевич В.Д. Макроекономіка: підручник / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич, Л.О. Баластрик ; за ред. В.Д. Базилевича. – Київ : Знання, 2008. – 851 с.
2. Гронтковська Г.Е. Макроекономіка : навч. посіб. / Г.Е. Гронтковська, А.Ф. Косік. – Київ : Центр навч. літ., 2010. – 672 с.
3. Семюелсон П.А. Макроекономіка : пер. з англ. / П.А. Семюелсон, В.Д. Нордгауз. – Київ : Основи, 1995. – 573 с.
4. Фридмен М. Количественная теория денег : пер. с англ. / М. Фридмен. – М. : Эльф-Пресс, 1996.

До розділу 2. Правознавство

1. Цивільне право України: Академічний курс : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. : у 2 т. / А.Ю. Бабаскін, Т.В. Боднар, Ю.Л. Бошицький, О.В. Дзера ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України ; за заг. ред. Я.М. Шевченко. – Київ : Ін Юре, 2013.
2. Правознавство : підручник / Г.І. Балюк, В.І. Борисова, М.К. Галянтич та ін. ; О.В. Дзера (відп. ред.). – 10-е вид, переробл. і доповн. – Київ : Юрінком Інтер, 2008.
3. Крегул Ю.І. Конституційне право України / Ю.І. Крегул. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014.
4. Крегул Ю.І. Основи правознавства / Ю.І. Крегул. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014.

До розділу 3. Менеджмент

1. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – Київ : Академвидав, 2004.
2. Мартиненко М.М. Основи менеджменту / М.М. Мартиненко. – Київ : Каравела, 2005.
3. Мошек Г.Є. Менеджмент підприємства : підручник / Г.Є. Мошек. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. – 391 с.
4. Осовська Г.В. Менеджмент організацій : навч. посіб. / Г.В. Осовська, О.А. Осовський. – Київ : Кондор, 2009. – 860 с.